

Kaupunginjohtajan puhe kansallisena veteraanipäivänä 27.4.2023 Sodan ja rauhan keskus Muistissa

Kunnioitetut sotiemme veteraanit sekä lotat, vapautemme ja itsenäisyytemme puolustajat

Taas tervehdimme teitä tänä päivänä, 27. huhtikuuta. Kansallista veteraanipäivää on vietetty vuodesta 1987 lähtien.

Tällä päivämäärällä vuonna 1945 loppui Lapin sota, joka vielä talvi- ja jatkosodan jälkeen oli viimeinen ponnistus ja uhraus vapautemme puolesta. Vielä kerran suomalaiset joutuivat nostamaan aseensa, tällä kertaa saksalaisia vastaan.

Sen jälkeen me suomalaiset olemme onneksi saaneet elää rauhassa, läpi vuosikymmenten jälleenrakentamisen, sotakorvausten maksamisen ja kylmän sodan ajoittain vaarallisetkin vuodet. Historiamme on ollut tasapainottelua lännen ja idän välissä, mutta hienosti olemme pärjänneet.

Epäitsekkyyttä ja uhrauksia vaatinut sota-aika jätti raskaan perinnön. Yhteiskuntamme kuitenkin pystyi kehittymään pohjoismaiseksi hyvinvointivaltioksi. Suomi nousi menestyväksi kansakunnaksi ja rauhan puolesta puhujaksi. Valitettavasti sota ei kuitenkaan ole poistunut maailmasta.

Vuosi sitten helmikuussa heräsimme uuteen todellisuuteen, joka muistutti, että rauha voi kaatua hetkessä. Merkkejä oli silti ilmassa pitkään. Naapurimaamme Venäjä riisui naamionsa ja hyökkäsi Ukrainaan.

Jo vuonna 2014 Krimin niemimaalla ja itäisessä Ukrainassa alkanut konflikti syttyi eurooppalaisessa maassa täysimääräiseksi sodaksi. Suomenkin turvallisuusympäristö muuttui, globaali tilanne kiristyi ja sodan vaikutukset näkyvät muun muassa taloudessa, puhumattakaan miljoonista kotimaastaan paenneista ukrainalaisista, joita olemme ottaneet vastaan Etelä-Savossakin. Uusi rautaesirippu on nostettu lännen ja Venäjän väliin eikä sodan loppuminen ole näköpiirissä.

Hyvät kuulijat

Tänään on ensimmäinen kansallinen veteraanipäivä, jota Suomi viettää puolustusliitto Naton jäsenvaltiona. Nyt olemme liittoutuneet täydellisesti, oman turvallisuutemme tähden.

Jäsenyyttä edeltänyt prosessi osoitti lujaa päättäväisyyttä ja kansallista tahtoa ottaa taas yksi suuri askel Suomen historiassa: ”Ei koskaan enää yksin”. Tuota lausetta voi ajatella laajemminkin kuin vain sotilaallisesti ja turvallisuuspoliittisesti. Nato-jäsenyyteen liittyy oikeuksia mutta myös velvollisuuksia, kuten elämässä yleensäkin.

”Ei koskaan enää yksin”. Tämä lause yhdistyy veteraaneihin. Suomalaisen veteraaniperinnetyön tulevaisuus on vielä avoinna, mutta Sodan ja rauhan keskus Muistille on kaavailtu tässä asiassa tärkeää roolia. Valtioneuvoston asettaman työryhmän ehdotus Muistin roolista veteraaniperinnetyön jatkajana varmistaisi samalla Muistin perusrahoituksen.

Ylipäänsä veteraanien perintö muistuttaa meitä kaikkia syvästä kiittolisuudesta ja niistä uhrauksista, joita jouduttiin tekemään. Perintöä ja siten koko maanpuolustushenkeä pidetään yllä suurella ylpeydellä. Sota Ukrainassa on nostanut esiin talvisodan hengen muistot: Silloin Suomen puolustus kesti ylivoimaista vihollista vastaan. Myös Ukrainan puolustus on kestänyt. Samalla Ukraina taistelee koko Euroopan turvallisuuden ja vapauden puolesta.

Perinteinen sotilaskaupunki Mikkeli ei enää ole varuskuntakaupunki, mutta Karkialammen alue ei kumise tyhjyyttä. Maavoimien esikunta on alueellemme tärkeä työllistäjä, ja tuskinpa esikunnan merkitys vähenee Suomen Nato-jäsenyyden myötä.

Hyvät ystävät

Sodan ja rauhan keskus Muisti onnistuu yhdistämään sodasta sekä inhimillisen puolen että kiistattomat faktat sodan suurista linjoista, syistä ja seurauksista. Kaksi vuotta toiminnassa ollut Muisti on matkailukohteenamme merkittävä ja se täydentää Mikkelin sotahistoriallisten turistikohteiden laadukkaan tarjonnan. Rooli veteraanien perinnön vaalijana vahvistaisi Muistin asemaa ja Mikkelin historial-

lista päämaja-statusta. Kyseessä on tärkeä asia Mikkelin identiteetille ja maineelle.

Olen täysin varma siitä, että Mikkelissä on valmius huolehtia veteraaniperinnetyöstä. Muistin perusrahoituksen turvaaminen auttaa kehittämään tiedekeskuksen muutakin toimintaa ja tutkimusta.

Tänä vuonna tiedekeskuksen näyttelytiloihin avautui kuvataiteilija Alexander Reichsteinin taidenäyttely, joka muistuttaa meitä kaikkia sodan tuoman kärsimyksen musertavasta määrästä. Historian ja nykyajan käsittely ei siis ole pelkästään tiedettä – Muistin tehtävänä on herättää ajatuksia nyt myös taidekokemuksen kautta. Sota kun on ennen muuta kärsimys ja vääryys lapsille. Sota jättää jälkensä jo valmiiksi tulevillekin sukupolville.

Näillä sanoilla toivotan teidät kaikki tervetulleeksi viettämään kansallista veteraanipäivää Sodan ja rauhan keskus Muistiin. Mikäli ette vielä ole käyneet näyttelytiloissa, suosittelen kierrosta lämpimästi. Kyseessä on ajatuksia herättävä kokonaisuus, jonka kierrettyään kokeneempikin sotahistorian harrastaja saa mukaansa jotain uutta ja vaikuttavaa. Synkimpienkin asioiden keskellä ei kuitenkaan pidä unohtaa rauhan merkitystä ja toivoa.

Kiitos teille, jotka olette saapuneet tähän tärkeään tilaisuuteen. Kiitos veteraaneille. Hyvää ja valoisa kevään jatkoa!